

KIDEM TAZMİNATI HAKKI NASIL KORUNUR VE GENİŞLETİLİR?

Aydınlık Gazetesi, 15 Mayıs 2017

Yıldırım Koç

1 Mayıs öncesinde sendikaların çoğu yaklaşan büyük tehlikeler konusunda üyelerini ve diğer işçileri ve memurları uarmadı, harekete geçirmeye çalışmadı. Ekonomik krizin etkilerini henüz yeterince hissetmeyen işçiler ve memurlar da 1 Mayıs mitinglerine çok az katıldı.

Bu tablo, hükümetin kıdem tazminatını kısıtlama veya tümüyle ortadan kaldırmaya yönelik adımlarının atılabilmesini kolaylaştırdı.

Sendikalar ve özellikle Türk-İş ve Hak-İş, mevcut kıdem tazminatı hakkının korunmasını ve genişletilmesini sağlamak için ne yapacak?

Türk-İş'in 2011 yılındaki 21. Genel Kurulunda kıdem tazminatı hakkında şu karar kabul edildi:

"Kıdem tazminatı, Türkiye işçi sınıfının ve TÜRK-İŞ'in kırmızı çizgisidir. TÜRK-İŞ Genel Kurulu bugün çalışanlar ve gelecekte çalışacak olanlar için kıdem tazminatının mevcut haliyle korunmasından yanadır. TÜRK-İŞ Genel Kurulu kıdem tazminatının fona devredilmesi, süresinin azaltılması gibi bu hakkın tasfiyesine ya da zayıflatılmasına yönelik her türlü girişimin karşısında cevabı grev olacaktır." (son cümle bozuktur, YK)

Benzeri bir karar 2015 yılındaki genel kurulda da kabul edildi.

ETKİLİ BİR GENEL GREV YAPABİLİYOR MUSUNUZ?

Kıdem tazminatına ve diğer haklara yönelik bir saldırı, güçle püskürtülür.

Diyelim böyle bir saldırı karşısında grev veya genel grev kararı aldınız.

Hükümeti geriletecek bir grev nasıl yapılır?

Örneğin, Türk Metal Sendikası Bursa'daki Renault fabrikasında işi durdurma kararı alsa, bu karara işçilerin ne kadarı uyar? Renault fabrikasında üretim bir gün dursa, hükümet bundan etkilenir ve sendikaların taleplerini yerine getirir mi? Tabii ki, hayır.

Hükümetlerin politikalarını etkileyebilecek genel grevler kısa sürelidir ve ancak bazı işkollarında geniş bir katılım sağlanabilirse, etkili olur.

Hükümeti etkileyecek olan, enerji, bankacılık ve haberleşme işkollarındaki iş durdurmadır. Bu işkollarında çalışma devam ettiği sürece, genel grevden söz etmek gerçekçi değildir.

Bu üç işkolundan sonra ulaştırma ve belediye hizmetleri gelir. Kara, deniz ve hava ulaştırmasını durdurabilirseniz, belediyelerin otobüs ve metro hizmetlerini engelleyebilirsiniz, hükümeti etkileyebilirsiniz. Kışın şehirlerarası yollarda kar mücadelesini durdurabilirseniz, hükümet etkilenir.

Türk-İş'in ve Hak-İş'in bu alanlarda iş durdurma gibi bir niyeti, çabası ve gücü var mı? Yok.

O zaman, Türk-İş'in grev tehdidi inandırıcı değil.

SIYASİ TAVIR KOYABİLİYOR MUSUNUZ?

Türk-İş'in genel kurulunda grev kararı alındı; ancak siyasi tavır alınmadı.

Şunu diyebiliyor ve uygulayabiliyor musunuz?

Eğer kıdem tazminatı hakkına dokunursanız, dokunan siyasi partilere oy verilmemesi çağrısında bulunmakla kalmayacağız, bu siyasi partilerin seçimlerde başarısız kalması için tüm kaynaklarımızı seferber edeceğiz.

1982 Anayasasında böyle bir eylem yasaklanmıştı. 1995 yılından beri serbest.

Etkili olacak olan bu tavidir; yoksa etkili olmayacağı bilinen grev çağrıları değil.

BÜYÜK KİTLE EYLEMLERİ DÜZENLEYEBİLİYOR MUSUNUZ?

Büyük kitle eylemleri de hükümeti etkiler. Türkiye işçi sınıfı tarihinde büyük kitle eylemleriyle hükümetin tavrının değiştirilmesinin örnekleri vardır.

Türk-İş 26 Kasım 1994 günü yaptığı ve yaklaşık 100 bin kişinin katıldığı yürüyüşle, 1995 bütçe tasarısındaki işçi aleyhine düzenlemeleri iptal ettirmişti.

Emek Platformu, 24 Temmuz 1999 günü Ankara'da Kızılay'da düzenlediği ve yaklaşık 350 bin kişinin katıldığı mitingle, "mezarda emeklilik yasa tasarısı" denilen metnin TBMM Genel Kurulu'ndaki görüşmelerini durdurmuştu.